

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อมูลจากประชาชนทั่วไป และนำเสนอผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทบาทในการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
 - 1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.3 บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. บทบาทที่คาดหวังด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชน และทัศนะของสมาชิกสตรี
3. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรี อบต. และของประชาชน
4. การศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของสมาชิกสตรี

1. การศึกษาถึงบทบาทในการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งประชาชนและ สมาชิก อบต.

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยครั้งนี้ ได้ผลเป็นดังนี้

1.1 เพศ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนมาก ร้อยละ 56.6 เป็นเพศชาย และเป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 43.4 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างประชาชน และสมาชิกสตรี อบต. จำแนกตามเพศ

เพศ	ประชาชนทั่วไป	สมาชิกสตรี อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ชาย	43 (56.6)	-
หญิง	33 (43.4)	51 (100)
รวม	76 (100)	100 (100)

1.1.2 สถานภาพสมรส

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป คือ ร้อยละ 72.4 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด คือ รองลงมาคือ ร้อยละ 22.4 มีสถานภาพโสด และมีสถานภาพหย่าร้าง และม่าย ร้อยละ 3.9 และ 1.3 ตามลำดับ การที่ผู้ให้ข้อมูลเกินครึ่ง (72.4 %) มีสถานภาพสมรสมากที่สุดนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับสถานะภาพอื่นๆ (ตารางที่ 2)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างสมาชิก อบต. ร้อยละ 68.6 มีสถานภาพสมรส รองลงมาคือ ร้อยละ 15.7 มีสถานภาพโสด และมีสถานภาพม่าย และหย่าร้าง ร้อยละ 9.8 และ 5.9 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า มีผู้ให้ข้อมูลเกินครึ่ง (68.6%) มีสถานภาพสมรสมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานะภาพอื่นๆ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างประชาชน และสมาชิกสตรี อบต.

สถานภาพสมรส	ประชาชน	สมาชิก อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
โสด	17 (22.4)	8 (15.7)
หย่าร้าง	3 (3.9)	3 (5.9)
สมรส	55 (72.4)	35 (68.6)
ม่าย	1 (1.3)	5 (9.8)
รวม	76 (100)	51 (100)

1.1.3 การประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 39.5 ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคือ ร้อยละ 23.7 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 15.8 มีอาชีพรับราชการ ทำธุรกิจส่วนตัวและอาชีพอื่น (แม่บ้าน) ร้อยละ 14.4 และ 6.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง สมาชิก อบต. ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 45.1 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือ ร้อยละ 31.4 มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 13.7 และเป็นแม่บ้าน (อื่นๆ) น้อยที่สุด ร้อยละ 9.8 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างประชาชน และสมาชิกสตรี อบต.

อาชีพ	ประชาชน	สมาชิก อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12 (15.8)	-
ทำเกษตรกรรม	30 (39.5)	16 (31.4)
ธุรกิจส่วนตัว	11 (14.4)	23 (45.1)
รับจ้าง	18 (23.7)	7 (13.7)
อื่นๆ (แม่บ้าน)	5 (6.6)	5 (9.8)
รวม	76 (100)	51 (100)

1.1.4 การถือครองที่ดิน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 73.7 มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมาคือ ร้อยละ 19.7 มีพื้นที่ระหว่าง 11 – 20 ไร่ มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 2.6 มีพื้นที่มากกว่า 50 ไร่ ร้อยละ 2.6 และมีพื้นที่ถือครองระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 1.3 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การถือครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 10	56 (73.7)
11 – 20	15 (19.7)
21 – 30	1 (1.3)
31 – 40	2 (2.6)
40 – 45	-
มากกว่า 50	2 (2.6)
รวม	76 (100)

1.1.5 ตำแหน่งทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 40.8 เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมาคือ ร้อยละ 30.3 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 17.1 เป็นคณะกรรมการสภาตำบลร้อยละ 6.6 และมีผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 5.3 ส่วนผู้ไม่มีตำแหน่งทางสังคมนั้นเพราะต้องรับภาระทางครอบครัว และสภาพทางเศรษฐกิจที่ต้องทำให้ดิ้นรนประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตัวเองทำให้ไม่สามารถที่จะเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ตำแหน่งทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างประชาชน

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน (ร้อยละ)
กรรมการสภาตำบล	5 (6.6)
คณะกรรมการหมู่บ้าน	31 (40.8)
สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน	13 (17.1)
สมาชิก อบต.	23 (30.3)
อื่นๆ (ไม่มีตำแหน่งใดๆ)	4 (5.3)
รวม	76 (100)

1.1.6 ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลจากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60.8 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงอย่างเดียว รองลงมาคือ ร้อยละ 23.5 เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร อบต. และเป็นกรรมการบริหาร อบต. ร้อยละ 15.7 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ตำแหน่งใน อบต. ของสมาชิกสตรีของ อบต.

ตำแหน่งใน อบต.	จำนวน (ร้อยละ)
กรรมการบริหาร อบต	8 (15.7)
เลขานุการคณะกรรมการบริหาร อบต.	12 (23.5)
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเดียว	31 (60.8)
รวม	51 (100)

1.1.7 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตรของกลุ่มตัวอย่างประชาชน และ สมาชิกสตรี อบต.

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 88.2 เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เช่น การฝึกอบรมเทคนิคการเพิ่มผลผลิตลำไย การทำปุ๋ยชีวภาพการเลี้ยงไก่ไข่ การเพาะเห็ด ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่ได้มีการนำเทคโนโลยีเข้าไปเผยแพร่ให้กับประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรมได้รับรู้และเกิดความเข้าใจในการนำไปพัฒนาอาชีพของตนเอง และมีผู้ไม่เคยอบรม เนื่องจากออกไปรับจ้างทำงานนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตร (ตารางที่ 7)

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง สมาชิก อบต.สตรี เป็นจำนวนถึงร้อยละ 88 เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร เช่น การแปรรูปอาหารจากผลิตผลทางการเกษตร การถนอมอาหาร การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์จากวัสดุคืบที่เหลือใช้จากการเกษตร ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น (ตารางที่ 7) ในการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะให้ความสนใจในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร จะมีเพียงส่วนน้อยที่เข้ารับการอบรมเรื่องการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ สมาชิกสตรี อบต. ในพื้นที่เก็บข้อมูลได้ให้เหตุผลว่าการฝึกอบรมในเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนี้ หลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้นแล้วสามารถที่จะนำไปพัฒนาเป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัวได้ สอดคล้องกับการวิจัยของนางลักษณ์ (2531) กล่าวว่า สตรีมีบทบาทในการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ใส่ใจไปรับความรู้ด้านการอาชีพและอื่นๆ เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ และนำไปทดลองประกอบอาชีพ

ตารางที่ 7 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตรของกลุ่มตัวอย่างประชาชน
และ สมาชิกสตรี อบต.

ประสบการณ์ฝึกอบรม	ประชาชน	สมาชิก อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
เคย (เช่น การถนอมอาหาร แปรรูป อาหาร การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเห็ด เทคนิคการเพิ่มผลผลิตลำไย การทำปุ๋ยชีวภาพ)	67 (88.2)	47 (88)
ไม่เคย	9 (11.8)	4 (12)
รวม	76 (100)	51 (100)

1.1.8 การใช้สิทธิในการเลือกตั้ง อบต.

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 86.8 มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิก อบต. แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง อบต. และมีร้อยละ 13.2 เป็นผู้ไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากติดภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ติดสอบ รวมถึงไม่สนใจการเลือกตั้ง (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง อบต. ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป

การใช้สิทธิ	จำนวน (ร้อยละ)
ไปใช้สิทธิ	66 (86.8)
ไม่ไปใช้สิทธิ	10 (13.2)
รวม	76 (100)

1.1.9 การเลือกสตรีเป็นสมาชิก อบต.

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เลือกสตรีเป็นสมาชิก อบต. คือ ร้อยละ 52.6 ให้เหตุผลที่น่าสนใจดังนี้

1. ต้องการให้สตรีมีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้าน จะได้พัฒนาหมู่บ้านให้เป็นไปตามข้อบังคับ และสนับสนุนให้สตรีได้มีบทบาทมากยิ่งขึ้น
2. ต้องการให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น จะได้มีผู้ปฏิบัติงานต่างๆ ในการพัฒนาหมู่บ้าน
3. สตรีสามารถให้คำปรึกษาหารือได้ มีความเป็นกันเองมากกว่าผู้ชาย
4. ผู้หญิงพูดจริงทำจริง ไม่โกหก คิดแล้วทำ และมีความละเอียดรอบคอบมากกว่าผู้ชาย
5. ผู้หญิงมีความรู้ความสามารถ และมีความยุติธรรม เข้าถึงชาวบ้านได้ดี
6. ผู้หญิงสามารถมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่จะพัฒนาหมู่บ้านได้เท่าเทียมกับผู้ชาย
7. สตรีมีความรับผิดชอบสูง

ส่วนผู้ที่ไม่เลือกสตรีเป็นสมาชิก อบต. คือ ร้อยละ 47.4 ให้เหตุผลว่ามาจากค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อเพศชายและมองว่าผู้ชายมีความเป็นผู้นำทั้งภายในครอบครัวและส่วนรวม นอกจากนี้ยังมองว่าสามารถที่จะทำงานหนักได้ ตลอดจนให้เหตุผลว่าเพศหญิงมีภาระที่ต้องรับผิดชอบภายในครอบครัว ดูแลลูกและสามี ทำให้ไม่มีเวลาที่จะไปทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมได้ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 การเลือกสตรีเป็นสมาชิก อบต. ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป

การเลือกสตรีเป็นสมาชิก อบต.	จำนวน (ร้อยละ)
เลือก	40 (52.6)
ไม่เลือก	36 (47.4)
รวม	76 (100)

1.1.10 วาระการดำรงตำแหน่ง

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 76.5 เป็นสมาชิก อบต. เพียงสมัยเดียว รองลงมาคือ ร้อยละ 23.5 เป็นสองสมัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิก อบต. เพียงสมัยเดียว ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่ง สมาชิก อบต. สองสมัยนั้นเพราะมีผลงานเป็นที่พึงพอใจของคนในท้องถิ่น จึงทำให้ได้รับเลือกตั้งเข้าไปเป็นสมาชิก อบต. อีกสมัย (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 วาระการดำรงตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสตรีของ อบต.

สมัยการดำรงตำแหน่ง	จำนวน (ร้อยละ)
สมัยเดียว	39 (76.5)
สองสมัย	12 (23.5)
รวม	51 (100)

1.1.11 แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 51 มีการใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรจากหลายแห่ง เช่น น้ำชลประทาน บ่อน้ำธรรมชาติ น้ำฝน รองลงมาคือ ร้อยละ 25.5 มีการใช้น้ำจากชลประทาน บ่อน้ำธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 13.7 จะมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้อาศัยน้ำฝนอย่างเดียว และน้ำบาดาล โดยการสูบน้ำ คิดเป็นร้อยละ 5.9 และ 3.9 ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์พบว่าในการทำการเกษตรนั้นมีการใช้แหล่งน้ำหลายแห่งด้วยกัน ทั้งนี้เพราะหากจะรอฝนแต่เพียงอย่างเดียวก็จะทำให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิต จึงอาศัยแหล่งน้ำจากหลายที่เพื่อมาใช้ในการเกษตร แหล่งน้ำชลประทานที่มีการนำไปใช้ในการทำการเกษตรมากที่สุดในเขตเมืองเพราะใกล้แหล่งชลประทาน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรของสมาชิกสตรีของ อบต.

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร	จำนวน (ร้อยละ)
น้ำชลประทาน	13 (25.5)
บ่อน้ำธรรมชาติ	7 (13.7)
อาศัยน้ำฝนอย่างเดียว	3 (5.9)
น้ำบาดาล	2 (3.9)
ใช้มากกว่า 1 แหล่ง	26 (51)
รวม	51 (100)

1.1.12 รูปแบบการประกอบอาชีพในเขตพื้นที่ อบต.

จากผลการวิจัยพบว่าในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 66.7 มีการประกอบอาชีพหลากหลายรูปแบบ อาทิ เช่น ทำนา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ รองลงมา คือ การทำสวนผลไม้ และทำนาอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 19.6 และ 13.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 12) และจากการสำรวจพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นพบว่ามีการทำอาชีพทางการเกษตรหลากหลายรูปแบบ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำเกษตรแบบผสมผสาน และการดำเนินการตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเน้นหลักการทำพออยู่พอกินเหลือก็แบ่งขาย จำหน่ายนารายได้สู่ครอบครัวนอกจากนี้ยังพบว่ามีประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ การแกะสลัก การทำเครื่องปั้นดินเผา งานจักสาน งานหัตถกรรม เพื่อส่งจำหน่ายในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง นอกเหนือจากการทำการเกษตรแต่เพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 12 การประกอบอาชีพในเขต อบต.ของสมาชิกสตรี อบต.

รูปแบบการประกอบอาชีพ	จำนวน (ร้อยละ)
ทำนา	7 (13.7)
ทำสวนผลไม้	10 (19.6)
มากกว่า 1 อย่าง อาทิ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	34 (66.7)
รวม	51 (100)

1.2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ของกลุ่มตัวอย่างประชาชน

จากผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังนี้

1. การจัดตั้ง อบต. กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 84.2 มีความรู้ว่า อบต. ถูกจัดตั้งมาเพื่อเป็นหน่วยจัดการปกครองตนเองอย่างมีอิสระในการบริหาร พัฒนาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด มีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่ไม่ทราบ

2. รูปแบบการปกครอง ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดทราบว่า อบต. มีรูปแบบการปกครองเป็นแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 92.1 ทราบดีว่าประธานกรรมการบริหาร อบต. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของ อบต. ส่วนผู้ที่ไม่ทราบมีเพียงร้อยละ 7.9 เท่านั้น

4. หน้าที่ของอบต. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 80.3 ทราบว่า อบต. มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาตำบลและแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอสภา อบต. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ส่วนผู้ที่ไม่ทราบมีเพียงร้อยละ 19.7 เท่านั้น

5. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ของ อบต. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 80.3 ทราบว่า พนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานใน อบต ส่วนผู้ที่ไม่ทราบมีเพียงร้อยละ 19.7 เท่านั้น

6. วาระการดำรงตำแหน่ง ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดทราบว่า อบต. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคนที่เข้าไปทำงานใน อบต. ว่าต้องเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ และมีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม

7. ขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานของ อบต. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 85.5 ทราบว่า อบต. มีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบนอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล ส่วนผู้ที่ไม่ทราบและเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนมีเพียงร้อยละ 14.5 (ตารางที่ 13)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลทราบข้อมูลเกี่ยวกับ อบต. จากการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ วิทยุกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งยังไม่รู้ มีความต้องการอยากให้มีการเปิดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ อบต. ให้แก่ทั้งสมาชิก อบต. และชาวบ้านในพื้นที่ให้ทราบถึงรายละเอียดในการดำเนินงานเพื่อที่จะทำให้ทุกคนได้รู้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง และสามารถให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างเต็มที่

1.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ของสมาชิกสตรี อบต.

จากผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสตรีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังนี้

1. การจัดตั้ง อบต. กลุ่มตัวอย่างโดยสมาชิกสตรี อบต. ทุกคนมีความรู้ว่า อบต. ถูกจัดตั้งมาเพื่อเป็นการจัดการปกครองตนเองอย่างมีอิสระในการบริหาร พัฒนาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. รูปแบบการปกครอง สมาชิกสตรีทั้งหมดทราบว่า อบต. มีรูปแบบการปกครองเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสตรีส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 98 ทราบดีว่าประธานกรรมการบริหาร อบต. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของ อบต. ส่วนผู้ที่ไม่ทราบมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

4. หน้าที่ของอบต. สมาชิกสตรีทั้งหมดทราบว่า อบต. มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอสภา อบต. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ของ อบต. สมาชิกสตรีส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 94.1 ทราบว่า พนักงานส่วนตำบลเป็นผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานใน อบต. ส่วนผู้ที่ไม่ทราบซึ่งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนมีเพียงร้อยละ 5.9 เท่านั้น

6. วาระการดำรงตำแหน่ง สมาชิกสตรีทั้งหมดทราบว่า อบต. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

7. ขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานของ อบต. สมาชิกสตรีส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 90.2 ทราบว่า อบต. มีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบนอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล ส่วนผู้ที่ไม่ทราบและมีเพียงร้อยละ 9.8 (ตารางที่ 13)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสตรีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. อยู่ในเกณฑ์ที่ดี เช่นเดียวกับประชาชน และจากการสอบถามเพิ่มเติมทราบว่าก่อนที่จะมาลงเลือกตั้งเป็นสมาชิกสตรีของ อบต. นั้นได้มีการศึกษารายละเอียดของ อบต. ส่วนหนึ่งแล้ว จึงได้ตัดสินใจลงรับสมัคร เพื่อต้องการอยากจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แสดงความคิดเห็นของตนเองในการเสนอข้อมูล ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เพื่อให้เห็นศักยภาพของตนเองว่าสามารถที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและดำเนินงานของ อบต. ตามทิศทางของกระแสความต้องการของคนในพื้นที่ได้ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความรู้ความเข้าใจของประชาชน และสมาชิกสตรี อบต. เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ความรู้ความเข้าใจ	ประชาชน	สมาชิก อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
การจัดตั้ง อบต.		
ทราบ	64 (84.2)	51 (100)
ไม่ทราบ	12 (15.8)	-
รูปแบบการจัดตั้ง		
ทราบ	76 (100)	51 (100)
ไม่ทราบ	-	

ตารางที่ 13 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนและสมาชิกสตรี อบต. เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ	ประชาชน	สมาชิก อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
หัวหน้าฝ่ายบริหาร ของ อบต.		
ทราบ	70 (92.1)	51 (100)
ไม่ทราบ	6 (7.9)	-
หน้าที่ ของ อบต.		
ทราบ	61 (80.3)	51 (100)
ไม่ทราบ	15 (19.7)	-
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน		
ทราบ	61 (80.3)	48 (94.1)
ไม่ทราบ	15 (19.7)	3 (5.9)
วาระการดำรงตำแหน่ง		
ทราบ	76 (100)	51 (100)
ไม่ทราบ	-	-
ขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานของ อบต.		
ทราบ	65 (85.5)	46 (90.2)
ไม่ทราบ	11 (14.5)	5 (9.8)

อย่างไรก็ตาม อบต. ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่นมากที่สุดขณะนี้ ต้องเป็นองค์กรที่มีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยเหลือทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ต่อต้านภัยคุกคามจากสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่กำลังเกิดขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สมาชิกสตรี อบต. ต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการพัฒนา และเป็นผู้สนับสนุนผู้นำชุมชนนั้นๆ อาจเป็นการสนับสนุนด้านการเงิน อุปกรณ์การเรียนรู้ การรองรับด้านตลาดแรงงาน โดยประสานงาน ขอความร่วมมือ ข้อมูลด้านตลาดแรงงานกับทางกรมแรงงานเพื่อหาตำแหน่งงานให้กับคนว่างในพื้นที่ได้มีอาชีพ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำมาประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบเพื่อไปสมัครเข้าทำงาน อันจะช่วยให้ชาวบ้านสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองได้ นอกจากนี้ก็ประสานกับหน่วยงานภาครัฐ พัฒนาอาชีพในท้องถิ่น สานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความทันสมัย อันจะสามารถสร้างความอยู่รอดให้กับชุมชนอันเป็นแกนหลักแห่งการพึ่งพาตนเอง ชุมชนก็จะเกิดการรื้อฟื้นและการพัฒนาตามแนวทางที่คนในชุมชนนั้นต้องการให้เป็น และจะช่วยเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เองของประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และช่วยให้เกิดพลังของชุมชนนั้น (เกรียงศักดิ์, 2539)

1.3. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสตรีองค์กรบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 14)

1.3.1 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสตรี อบต. เกือบทั้งหมด ร้อยละ 94.1 ไม่ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร มีเพียงร้อยละ 5.9 เท่านั้นที่มีการจัดทำโครงการ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการขุดลอกคูคลอง ลำเหมือง ฝายที่มีอยู่แต่เดิม ปรับปรุงคลองระบายน้ำจากแหล่งชลประทานมายังพื้นที่ทำการเกษตร มิใช่การจัดสร้างขึ้นมาใหม่นั้น เพราะต้องใช้งบประมาณสูงมาก ซึ่งงบประมาณที่จัดเก็บได้ในท้องถิ่นมีไม่เพียงพอต่อการจัด และอบต. ที่สอบถามส่วนใหญ่เป็น อบต. ระดับ 3 – 5 รายได้ที่จัดเก็บจึงมีน้อยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถจัดทำโครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตรได้

1.3.2 พัฒนาการผลิตทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรี อบต. เพียงร้อยละ 54.9 ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรและที่ไม่ได้มีการจัดทำโครงการมีถึงร้อยละ 45.1 ทั้งนี้ โครงการพัฒนาการผลิตที่ดำเนินการในแต่ละด้านพบว่ามีการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตรถึงร้อยละ 76.5 จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต ร้อยละ 41.2 และจัดหาปัจจัยทางการผลิตให้แก่เกษตรกรร้อยละ 47.1 จะเห็นว่าสัดส่วนงบประมาณที่สนับสนุนการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรมากกว่าการพัฒนาด้านปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร เพราะสามารถทำโครงการได้ง่ายกว่า เป็นโครงการระยะสั้นให้ผลเร็วโดยเฉพาะโครงการจัดฝึกอบรม

1.3.3 พัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรี อบต. ถึงร้อยละ 68.6 ที่ไม่ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรมีสตรีเพียงร้อยละ 32 เท่านั้นที่ดำเนินการ โครงการที่ได้ดำเนินการนั้นส่วนใหญ่เป็นโครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านในการทำกิจกรรม จัดทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้าน ถึงร้อยละ 74.5 ส่วนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรที่สนับสนุนนั้น ร้อยละ 19.6 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ กลุ่มผู้เลี้ยงปลา กลุ่มแกะสลัก

ซึ่งผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่าอย่างน้อยที่สุดสมาชิกสตรี อบต. ได้มีการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของตนเอง ตามมาตรา 67 ที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี คุ้มครองและดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตามมาตรา 68 ได้ช่วยให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ อบต. รวมถึงหน่วยงานของรัฐจึงควรมุ่งเน้นกิจกรรมพัฒนาการเกษตร เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพและคุณภาพของเกษตรกรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น และมีคุณภาพ

ตารางที่ 14 บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสตรี อบต.

บทบาทที่ปฏิบัติจริง	ไม่ทำ	ทำ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร		
- จัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร	39 (76.5)	12 (23.5)
- ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร	51 (100)	-
- ตลาดสินค้าเกษตร	51 (100)	-
- ยุ้งฉางเพื่อเก็บผลผลิต	51 (100)	-

ตารางที่ 14 บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสตรี อบต. (ต่อ)

บทบาทที่ปฏิบัติจริง	ไม่ทำ	ทำ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
การพัฒนาการผลิตทางการเกษตร		
- จัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร	12 (23.5)	39 (76.5)
- จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต	30 (58.8)	21 (41.2)
- จัดหาปัจจัยการผลิต	27 (52.9)	24 (47.1)
การพัฒนาสถาบันกลุ่มทางการเกษตร		
- โครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร	13 (25.5)	38 (74.5)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร	51 (100)	-
- โครงการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร	41 (80.4)	10 (19.6)

จากการสัมภาษณ์สมาชิกสตรี อบต. เพิ่มเติมทำให้ทราบว่า โครงการที่พัฒนาการเกษตรในพื้นที่รับผิดชอบนั้น ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจาก อบต. มีเพียง 3 % เพราะงบประมาณส่วนใหญ่ทาง อบต. ไปมุ่งเน้นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค เพราะเป็นโครงการที่เห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจน โครงการเสร็จสิ้นเร็ว และคาดหวังว่าผู้ที่ได้รับผลจากโครงการจะเป็นฐานเสียงในการลงสมัครเป็นสมาชิก อบต. ในคราวต่อไป ถึงแม้ว่า สตรี อบต. ในใจต้องการจะพัฒนาในเรื่องของการเกษตรเพราะเป็นเรื่องของปากท้องชาวบ้าน แต่มติที่ประชุมก็ไปมุ่งเน้นในเรื่องอื่นๆ ทำให้เกิดความท้อแท้ เช่น กรณีคุณภัทรานิษฐ์ ภูวงค์ อบต. สันปูเลย ระบุว่า “เสนอไปแล้วก็ไม่ได้รับความสนใจ เขาไม่เห็นความสำคัญกัน ตอนหลังมาก็เลยเป็นผู้ฟังดีกว่า รอดูว่าเขาจะตกลงกันอย่างไร จะทำอะไรต่อไป สุดท้ายก็ต้องยอมรับในมติที่ประชุม จัดแย้งไปก็ไม่เป็นผลเพราะเราเป็นเพียงเสียงส่วนน้อย จนรู้สึกหมดกำลังใจในการทำงานเลยจริงๆ และบ่อยครั้งจะต้องเลือกทำโครงการที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อส่วนรวมระดับตำบลก่อน ในการทำงานก็มีได้ขึ้นอยู่กับสมาชิกสตรีแต่เพียงฝ่ายเดียว ต้องผ่านการกลั่นกรองจากกรรมการบริหาร สภาตำบล ถึงอำเภอ จังหวัด จนผ่านออกมาเป็นแผนพัฒนาประจำตำบล โครงการที่ระดมความคิดกันบางครั้งก็

อยู่ในแผนพัฒนาประจำตำบลลำดับที่ท้ายๆ ก็ต้องยอมรับตามเงื่อนไขนั้น หากงบประมาณมีมากพอก็คงจะทำให้โครงการที่เสนอไปได้รับการจัดสรร ซึ่งพวกเรา ก็หวังกันอย่างนั้น และเมื่อแผนออกมาแล้วเราก็ต้องปฏิบัติตามแผน”

จะเห็นว่าสาเหตุที่บทบาทของสมาชิกสตรีในการพัฒนาการเกษตรยังมีเพียงส่วนน้อยนั้นมิได้มาจากตัวสตรีเองทั้งหมด แต่เป็นเพราะเงื่อนไขด้านงบประมาณของ อบต. ด้วยซึ่งมีจำกัด แต่ต้องมีการจัดสรรให้กับโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานมาก คุณรัชณี (นามสมมุติ) สมาชิกสตรีให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า “ในอนาคตเมื่อตอบสนองความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานหมดแล้ว ก็คงจะหันมาให้ความสำคัญกับการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เพราะถึงอย่างไรชาวบ้านในตำบลยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ หากไม่พัฒนาเกษตรแล้วคนในพื้นที่จะอยู่ได้อย่างไรกัน”

นอกเหนือจากนี้ยังพบว่า มี สมาชิก อบต. บางคนยังไม่เข้าใจในบทบาทของตนเองเท่าที่ควร มักมีการโต้เถียงกันเวลาทำโครงการต่างๆ ทำให้หาข้อสรุปและแนวทางในการพัฒนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร การพัฒนาในหมู่บ้านไม่ทั่วถึง การปฏิบัติงานของอบต. บางครั้งล่าช้ามาก และปัญหาที่ตามมา ก็แก้ไขไม่ค่อยทันการณ์ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย จะเห็นว่าเมื่อสมาชิก อบต. ยังไม่เข้าใจ “ตำแหน่ง” และ “หน้าที่” “บทบาท” ของตนเอง หรือบางคนรู้ตำแหน่งแต่ไม่รู้หน้าที่ก็เลยไม่เกิดประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน ไม่รู้รายละเอียดว่าจะต้องทำอะไร มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร จึงทำให้ไม่สามารถทำงานไปตามบทบาทของอบต. สตรี ได้อย่างที่ควรจะเป็น จึงต้องมีการฝึกฝนอบรมให้รู้บทบาทของตนเองให้มากที่สุด ฝึกทักษะที่จำเป็น เช่น การบันทึกข้อมูล การประสานงาน การนำการประชุม การเสนอความคิดเห็นที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นต้น

2. การศึกษาถึงบทบาทที่คาดหวังด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชน และทัศนะของสมาชิกสตรี

2.1 บทบาทที่คาดหวังในทัศนะของประชาชน

การที่ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมของชุมชนให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วต่างก็มีความคาดหวังที่อยากจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นทางการเกษตร อันเป็นอาชีพหลักที่ประชาชนส่วนใหญ่ จากการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคาดหวังต่อการพัฒนาการเกษตรดังต่อไปนี้

2.1.1. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคาดหวังให้สมาชิกสตรีดำเนินจัดหาตลาดสินค้าเกษตรมากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร และขี้นางเพื่อเก็บผลผลิตทางการเกษตร ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

2.1.1.1 ตลาดสินค้าเกษตร

ประเด็นนี้เกษตรกรมีความคาดหวังให้ อบต. ดำเนินการเป็นอย่างมาก เพราะปัจจุบันประสบปัญหาผลิตสินค้าทางการเกษตรแล้ว ไม่มีแหล่งตลาดรองรับ และที่มีก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนาระบบการตลาดและระบบเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นแล้วก็ตาม แต่ปัญหาพื้นฐานทางการตลาดสินค้าเกษตรก็ยังคงมีอยู่ เช่น ผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาดบ้าง ตลาดไม่รับซื้อผลผลิตบ้าง เมื่อผลผลิตจำหน่ายออกไม่ได้ก็ทำให้เกิดการเน่าเสีย ส่งผลให้เกิดความเสียหายตามมา นอกจากนี้ยังขายได้ในราคาต่ำ พ่อค้าคนกลางกดราคา ค่าใช้จ่ายทางการตลาดสูง ค่าขนส่งแพง และจำเป็นต้องมีการเก็บรักษาที่ใช้ค่าใช้จ่ายสูง ปัญหาเหล่านี้ยังคงมีอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

ดังนั้น อบต.จึงจำเป็นต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานของทางภาครัฐหรือเอกชนเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการปรับ โครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตร อันจะมีส่วนช่วยให้ผลผลิตมีแหล่งตลาดรับซื้อ เพราะหากไม่ศึกษาทิศทางและความต้องการของตลาดแล้ว ก็ย่อมที่จะประสบปัญหาขาดตลาดรองรับเช่นเคย และ อบต. จะต้องเป็นกลไกในการช่วยผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดเกษตร การซื้อ - ขาย สินค้าเกษตร ได้

2.1.1.2 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

เกษตรกรมีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากเกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ ในเขตชุมชนอำเภอดอยสะเก็ดใกล้เขื่อนแม่กวง อาจจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้บ้างเพราะได้น้ำจากแหล่งชลประทาน แต่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานต้องประสบปัญหาอยู่เป็นประจำ หากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ หรือ ไม่มีแหล่งน้ำการ ประชาชนจึงต้องการที่จะให้ อบต. ได้มีการสำรวจแหล่งน้ำที่มีในท้องถิ่นให้ละเอียดและนำไปพิจารณาจัดสรรงบประมาณที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ถึงแม้จะไม่ได้หมด แต่ก็ลดปัญหาลงไปได้บ้างก็จะทำให้เกษตรกรประสบปัญหาน้อยลง เป็นการบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชน

2.1.1.3 ถนนเพื่อการขนส่ง

เกษตรกรมีความคาดหวังให้ อบต. มีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งนำไปปรับปรุงถนน ที่ใช้ในการขนส่งผลผลิตจากไร่นาไปยังตลาด เพราะบางท้องที่ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ขนาดถนนเป็นพื้นที่แคบ ทำให้การคมนาคมขนส่งเกิดความล่าช้าไม่สะดวก ผลผลิตตกหล่น

เสียหายระหว่างการเดินทาง โดยถนนที่จะปรับปรุงหรือจัดทำขึ้นอาจจะเป็นถนนลูกรังบดอัดแน่นก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เสริมไม้ไผ่ตามที่มีการก่อสร้างในบริเวณเส้นทางภายในหมู่บ้านก็ได้ เพราะใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

2.1.1.4 ยุ่งฉางเพื่อเก็บผลผลิต

เกษตรกรมีความคาดหวังให้ อบต. ดำเนินการจัดหายุ่งฉางเพื่อเก็บผลผลิตเพียงร้อยละ 35.5 เท่านั้น โดยต้องการเก็บสำรองผลผลิตเอาไว้เพื่อบริโภคและรอราคาผลผลิตที่สูงขึ้นแล้วค่อยนำออกมาจำหน่ายเพื่อให้ได้ราคาที่สูงขึ้น ส่วนที่ไม่คาดหวังมีร้อยละ 64.5 ให้เหตุผลว่าเมื่อเก็บผลผลิตแล้วต้องการที่จะจำหน่ายออกสู่ตลาดเลย ไม่ต้องการเก็บไว้เกรงว่าผลผลิตจะเน่าเสียและขายไม่ได้ราคา

2.1.2. พัฒนาการผลิตทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรถึงร้อยละ 86.8 มีความคาดหวังให้สมาชิกสตรีได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร เช่น ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่ตลาดต้องการ ทั้งนี้ เกษตรกรทุกคนมีความคาดหวังให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต และจัดหาปัจจัยทางการผลิต ตามลำดับ

และจากการวิจัยพบว่าความคาดหวังที่มีต่อโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรสรุปผลได้ดังนี้

2.1.2.1 ฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร

เกษตรกรมีความคาดหวังให้ สมาชิกสตรี อบต.ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การตลาดสินค้าเกษตร และสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการเกษตรแผนใหม่ ผลิตสินค้าเกษตรแผนใหม่ วิทยาการใหม่ที่ใช้ในการผลิต การใช้เทคนิควิธีแบบใหม่ในการเพาะปลูกที่ได้มีการทดลองได้ผล ทั้งนี้ โครงการที่จัดฝึกอบรมนั้นจะต้องเป็นโครงการที่ชาวบ้านสามารถทำได้และปฏิบัติงานได้จริง และมีแหล่งตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐต้องปรับกระบวนการสนับสนุน ให้มีการบูรณาการทุกฝ่าย ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป รวมทั้งการตลาด

2.1.2.2 จัดตั้งกองทุนพัฒนาการผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดเงินทุนสำรองหมุนเวียนที่ใช้ในการทำการเกษตร ส่วนหนึ่งเกิดปัญหาความยากจน มีเงินทุนจำกัด หรือไม่มีเลย โอกาสในการลงทุนและการใช้ปัจจัยในการลงทุนทำการเกษตรจึงมีน้อย เลยทำให้ต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ถึงร้อยละ 15 – 20 และกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า ดังนั้น เกษตรกรจึงมีความต้องการให้ สมาชิกสตรี อบต. ดำเนินการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการผลิตขึ้นมา โดยทาง อบต. เป็นผู้ประสานงานในการระดมเงินทุน และเมื่อจัดตั้ง

ได้แล้วก็ปล่อยให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อจะได้นำไปจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำการเกษตร โดยทาง อบต. อาจจะจัดทำในลักษณะของการให้กู้ยืมเงินในรูปแบบการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตก็ได้ หรือไม่คิดดอกเบี้ยเลย เพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ การดำเนินงานก็ให้เป็นไปตามมติกรรมการบริหาร อบต. ที่จะมีการกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน การบริหารจัดการในโครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต

2.1.2.3 จัดหาปัจจัยการผลิต

เกษตรกรมีความต้องการให้ อบต. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในการจัดหาปุ๋ย เคมีภัณฑ์ ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช มาจำหน่ายในราคาที่ไม่แพงจนเกินไปนัก นอกจากนี้ยังต้องการให้ อบต. มีจัดตั้งงบประมาณที่จัดเก็บได้ในท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร ที่จำเป็นไว้ช่วยเหลือเกษตรกรที่ขาดแคลนทุนทรัพย์สามารถหยิบยืมไปใช้หมุนเวียน

2.1.3 พัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรถึงร้อยละ 90.8 มีความคาดหวังให้สมาชิกสตรี อบต. ได้มีการพัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร อาทิ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ กลุ่มผู้เลี้ยงปลา กลุ่มแกะสลัก และจากการสัมภาษณ์ประชาชนเพิ่มเติมพบว่าในประเด็นต่างๆ ตามโครงการพัฒนาสถาบันกลุ่มทางการเกษตรมีความเห็นดังนี้

2.1.3.1 พัฒนาสถาบันและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้ให้ข้อมูลว่าปัจจุบันสินค้าที่แปรรูปเพื่อการจำหน่ายนั้นไม่รู้จะไปขายที่ไหน เพราะกลุ่มแม่บ้านแต่ละที่ก็จะมีผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน ทำให้มีผู้ผลิต แต่กลุ่มผู้บริโภคน้อย ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสินค้าที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผลิตขึ้นนั้นหน่วยงานหรือตัวแทนของรัฐไม่ได้แนะช่องทางการตลาด หรือจัดหาแหล่งตลาดรองรับให้ จึงต้องผลิตสินค้าเพื่อใช้บริโภคเองภายในครัวเรือน และจำหน่ายในละแวกใกล้เคียง ดังนั้น อบต. จึงควรจะมีการประสานงานการขอความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน พัฒนาและสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น

2.1.3.2 กลุ่มยุวเกษตรกร

เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าทาง สมาชิกสตรี อบต. ควรพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรด้วย เพราะหากสามารถพัฒนาเยาวชนโดยการฝึกฝน ให้ความรู้ทางวิชาการทางอาชีพการเกษตร ก็จะเป็นการช่วยปูพื้นฐานการเป็นเกษตรกรที่ดีได้ โดยเฉพาะในบางพื้นที่เยาวชนส่วนหนึ่งเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วก็ไม่มีความรู้ได้เรียนต่อ เนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ จึงต้องออกมาประกอบอาชีพตามครอบครัว เป็นแรงงานในครอบครัว

2.1.3.3 กลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร

เกษตรกรมีความต้องการให้ สมาชิกสตรี อบต. ดำเนินการรวมกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อทำให้เกิดการซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร และมีอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ยิ่งกลุ่มมีความเข้มแข็งอำนาจในการต่อรองก็ย่อมมีมากขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนตรงตามความต้องการของกลุ่ม เป็นเป็นที่พึงพอใจของสมาชิก

ตารางที่ 15 ความคาดหวังของประชาชนต่อสมาชิกสตรีในการดำเนินงานพัฒนาการเกษตร

บทบาทที่คาดหวัง	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร		
- จัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร	58 (76.3)	18 (23.7)
- ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร	39 (51.3)	37 (48.7)
- ตลาดสินค้าเกษตร	76 (100)	-
- ยุ้งฉางเพื่อเก็บผลผลิต	27 (35.5)	49 (64.5)
การพัฒนาการผลิตทางการเกษตร		
- จัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร	76 (100)	-
- จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต	66 (86.8)	10 (13.2)
- จัดหาปัจจัยการผลิต	44 (57.9)	32 (42.1)
การพัฒนาสถาบันกลุ่มทางการเกษตร		
- โครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร	69 (90.8)	7 (9.2)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร	49 (64.5)	27 (35.5)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร	60 (78.9)	16 (21.1)

2.2 บทบาทที่คาดหวังในทัศนะของสมาชิก อบต. สตรี (ตารางที่ 16)

2.2.1 พัฒนาระบบพื้นฐานทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรีร้อยละ 55.9 มีความคาดหวังให้สมาชิกสตรีได้มีบทบาทในการดำเนินโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร ในเรื่องตลาดสินค้าเกษตร การจัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร และขุ้จางเพื่อเก็บผลผลิตทางการเกษตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1.1 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

สมาชิกสตรี อบต. เห็นว่าปัญหาเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเป็นยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง บางพื้นที่พอเพาะปลูกพืชผลไปได้สักระยะหนึ่ง ฝนฟ้าไม่ตก ทำให้พืชผลเสียหายเพราะขาดแคลนน้ำ ต้องแก้ปัญหาด้วยการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าซึ่งก็ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมา คือ ค่าไฟฟ้า ต้นทุนการผลิตก็สูงขึ้นอีก บางรายก็ต้องขุดบ่อในสวน ไร่ นา ทิ้งไว้เพื่อรองรับน้ำฝนเมื่อฝนตกลงมา ซึ่งก็ช่วยได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตามในการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรก็ยังคงต้องใช้งบประมาณสูงมาก ก็เป็นเรื่องที่สมาชิกสตรีคาดหวังที่อยากจะดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ “ตามมาตรา 68 จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร” แต่ทั้งนี้ก็ยังคงต้องขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีอยู่ของ อบต.

2.2.1.2 ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร

สมาชิกสตรี อบต. เห็นว่าบางพื้นที่สภาพถนนไม่เอื้ออำนวยต่อการลำเลียงผลผลิตออกมาจำหน่าย ทำให้สูญเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้น โครงการก่อสร้างถนนที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วนั้นส่วนใหญ่ก็จะกลายเป็นถนนภายในหมู่บ้านเท่านั้น และยังไม่ได้นำมาขยายผลไปยังพื้นที่ทำการเกษตร ที่ยังเป็นถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุง ทั้งนี้ก็ยังคงต้องขึ้นอยู่กับพิจารณาจัดสรรงบประมาณของ อบต.ว่าจะมีให้สำหรับงานนี้มากน้อยเพียงใด

2.2.1.3 ตลาดสินค้าเกษตร

สมาชิก อบต. ประชาชนในพื้นที่ และสมาชิกสตรี อบต. มีความคาดหวังที่จะพัฒนาด้านตลาดสินค้าเกษตร โดยดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตร อาจเป็นลักษณะของตลาดชุมชน ตลาดท้องถิ่น สมาชิกสตรี อบต. ให้เหตุผลว่าตลาดที่มีในจังหวัดเชียงใหม่ปัจจุบันก็ไม่สามารถที่จะรองรับการผลิตได้หมด ทุกฝ่ายต้องระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร คู่ทางในการจำหน่าย ทิศทางความต้องการของตลาดต่อไป ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำทายความสามารถของ อบต. เป็นอย่างมาก โดย อบต. จะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่ให้เป็นไปตาม “ตามมาตรา 68 (11) มีการดำเนินกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์” ทั้งนี้ อาจจะไม่ต้องได้ดำเนินการเองทั้งหมด เพราะ อบต. เพิ่งจัดตั้งมาได้ไม่นาน อาจจะยังไม่มีความคล่องตัวในเรื่องนี้ ดังนั้น จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่

เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร และสิ่งที่ อบรม. สามารถทำได้ในเบื้องต้น คือ การทำหน้าที่ทางการตลาดในกรณีที่เกิดปัญหาทางการตลาด เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบกัน ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ ให้บริการข่าวสารการตลาด การรวบรวมข้อมูลทางการตลาด ในท้ายที่สุดก็ต้องอาศัยบทบาทของรัฐบาลในการปรับปรุงทางการตลาด

ในความเห็นของผู้วิจัยคิดว่า แนวทางที่ อบรม. จะสามารถกระทำได้ในพัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรในท้องถิ่นได้นั้นควรต้องมีการพัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร การบริการข่าวสารข้อมูลทางการตลาด และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการตลาด อันได้แก่ ถนนหนทางที่จะเชื่อมโยงท้องถิ่นไปยังแหล่งตลาด เพื่อลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการขนส่งให้ถูกลง และให้เกษตรกรสามารถนำสินค้าการเกษตรออกไปจำหน่ายได้มากขึ้น

2.2.2. พัฒนาการผลิตทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรีร้อยละ 58.8 มีความคาดหวังให้สมาชิกสตรีได้มีบทบาทในการดำเนินโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต การฝึกอบรบความรู้ทางการเกษตร และจัดหาปัจจัยทางการผลิต มีรายละเอียดดังนี้

2.2.2.1 ฝึกอบรบความรู้ทางการเกษตร

ประเด็นนี้สมาชิกสตรีถึงร้อยละ 70.6 มีความคาดหวังที่อยากจะดำเนินงานในประเด็นนี้โดยให้เหตุผลว่า การฝึกอบรบความรู้ทางการเกษตรนั้นจะเป็นสิ่งนำไปพัฒนาอาชีพได้ และยังในปัจจุบันวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีทางการเกษตรก้าวหน้าไปมาก จำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรบ เรียนรู้ เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความชำนาญในการประกอบอาชีพได้ และ อบรม. จำเป็นต้องประสานความร่วมมือจากหน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนในการจัดฝึกอบรบ โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทาง อบรม. ต้องเป็นผู้ดูแล เน้นการสอนและฝึกอบรบอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอน สามารถนำไปใช้ดำเนินการเองได้ เพื่อให้เป็นไป ตามมาตรา 68 (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว และมาตรา (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

2.2.2.2 จัดตั้งกองทุนพัฒนาการผลิต

ประเด็นนี้สมาชิกสตรีถึงร้อยละ 72.5 มีความคาดหวังที่จะดำเนินการในเรื่องการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการผลิตมากทั้งนี้ก็เพราะว่าในการประกอบอาชีพเกษตรกรจำเป็นต้องมีเงินทุนในการจัดหาวัตถุดิบ และเป็นค่าใช้จ่ายในดูแลพื้นที่เกษตรและผลผลิต และเพื่อเป็นการลดการกู้ยืมเงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง ซึ่งการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต นั้นจะช่วยเป็นแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมในการประกอบอาชีพ

2.2.2.3 จัดหาปัจจัยการผลิต

ประเด็นนี้สมาชิกสตรีเพียงร้อยละ 33.3 มีความคาดหวังที่จะดำเนินการและมี ร้อยละ 66.7 ที่ไม่คาดหวังจะดำเนินการทั้งนี้ทำให้เหตุผลว่าในเรื่องของปัจจัยการผลิตนั้น หาก

อบต. มีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้สำหรับการจัดหาปัจจัยการผลิตได้อย่างเพียงพอก็อยาก
จะดำเนินการ แต่ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่งบประมาณที่จัดสรรให้สำหรับการจัดหาปัจจัยการผลิตนั้นมี
น้อยหรือบางที่แทบไม่มีเลย เกษตรกรหรือประชาชนต้องจัดหาเอง ซึ่งความคาดหวังที่จะเป็นผล
ได้นั้นขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณ หากมีการจัดสรรให้ สมาชิกสตรีจะดำเนินการให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของคนในพื้นที่ได้ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดหาปุ๋ย เมล็ด
พันธุ์ วัสดุ อุปกรณ์ทางการเกษตร

อย่างไรก็ตามการผลิตสินค้าเกษตรก็ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของพืชและสัตว์ รวมทั้งปัจจัย
ทางธรรมชาติอื่นๆ เช่น สภาพอากาศ ดินและน้ำ โรคแมลง ซึ่งทำให้ยากต่อการที่จะควบคุมการ
ผลิตให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้ได้ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดทางสภาพภูมิศาสตร์ที่ต้องเพาะปลูกพืชที่มี
ความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และหาพืชมาทดแทนได้น้อยอีกด้วย ซึ่งเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า
ทาง อบต. จำเป็นต้องพิจารณาหาแนวทางในการที่จะพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพและเป็น
ที่ต้องการของตลาด ตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำตามมาตรา 68

2.2.3 พัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรีร้อยละ 94.1 มีความคาดหวังที่จะมีบทบาทในการดำเนิน
โครงการพัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร โดยเฉพาะโครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร รongลงมาเป็นการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร และสนับสนุน
กลุ่มยูวเกษตรกร มีรายละเอียดดังนี้

2.2.3.1 พัฒนาสถาบันและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ในประเด็นนี้ สมาชิกสตรีมีความคาดหวังที่จะดำเนินการมากที่สุด เพราะการรวม
กลุ่มทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และรายได้มาสู่ครอบครัวของผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม จึงมี
ความต้องการในการที่จะมีส่วนช่วยในการจัดองค์กรของเกษตรกร ให้ความช่วยเหลือในการ
ดำเนินงานเป็นกลุ่ม ระดมประชาชนที่มีความต้องการในการดำเนินงานเป็นกลุ่มมารวมกันทำงาน
ให้เกิดขึ้นเป็นรูปองค์กรที่ชัดเจน อาจเป็นในรูปของสหกรณ์ก็ได้ โดย อบต. ให้ความช่วยเหลือ
สนับสนุนในด้านงบประมาณสมทบในการดำเนินงานของกลุ่ม ถึงแม้จะสมทบได้ไม่มากแต่ก็พอที่
จะบรรเทาความเดือดร้อนได้บ้าง ซึ่งสิ่งนี้จะป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง การให้ความช่วยเหลือของ
อบต. ที่มีต่อคนในพื้นที่ ให้เขาเกิดความรู้สึกดีที่ อบต. ให้ความสนใจ และจะทำให้การพัฒนา
สถาบันกลุ่มดำเนินไปได้เป็นผลสำเร็จได้ **“ตามมาตรา 68 (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร
และกิจการสหกรณ์”** ถึงแม้ว่าในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรจะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็พบว่ายังไม่ได้
รับการสนับสนุนจาก อบต. ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งก็มาจากเรื่องงบประมาณเหมือนกับประเด็นอื่นๆ

2.2.3.2 กลุ่มยูวเกษตรกร

สมาชิกสตรีมีความคาดหวังที่จะดำเนินการน้อย เพราะเยาวชนส่วนใหญ่ไปเรียนหนังสือ เวลาที่เหลือก็ใช้ไปกับกิจกรรมทางการเรียน เช่น การกวาดวิชาตามสถาบันต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

2.2.3.3 กลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร

สมาชิกสตรีมีความคาดหวังที่จะดำเนินการเช่นกัน โดยต้องการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรที่ได้มีการรวมตัวกัน และยังไม่ได้มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ โดยต้องการที่จะจัดสรรงบประมาณของ อบต. ส่วนหนึ่ง ไปสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงปลา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เพื่อให้กลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรมีการซื้อ-ขายผลผลิต และมีอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา 68 (5) “ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์”

ตารางที่ 16 บทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรี อบต. ต่อการพัฒนาการเกษตร

บทบาทที่คาดหวัง	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร		
- จัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร	30 (58.8)	21 (41.2)
- ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร	28 (54.9)	23 (45.1)
- ตลาดสินค้าเกษตร	51 (100)	-
- ยุ้งฉางเพื่อเก็บผลผลิต	5 (9.8)	46 (90.2)
การพัฒนาการผลิตทางการเกษตร		
- จัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร	30 (70.6)	21 (29.4)
- จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต	37 (72.5)	14 (27.5)
- จัดหาปัจจัยการผลิต	17 (33.3)	34 (66.7)

ตารางที่ 16 บทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรี อบต. ต่อการพัฒนาการเกษตร (ต่อ)

บทบาทที่คาดหวัง	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
การพัฒนาสถาบันกลุ่มทางการเกษตร		
- โครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	48	3
กลุ่มเกษตรกร	(94.1)	(5.9)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร	11	40
	(21.6)	(78.4)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร	38	13
	(74.5)	(25.5)

3. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรี อบต. และของประชาชน

1. ด้านการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

จากข้อมูลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรี อบต. ได้มีการทำโครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตรเพียงร้อยละ 23.5 เท่านั้น โดยเป็นการปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ส่วนการตลาดสินค้าเกษตรไม่ได้มีการดำเนินการเลย เนื่องจากงบประมาณที่จัดเก็บได้ถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบสาธารณสุขไปหมด ทำให้สมาชิกสตรี อบต. มีความคาดหวังที่จะดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อต้องการช่วยเหลือเกษตรกร รองลงมาเป็นเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร ร้อยละ 58.8 และ ถนนเพื่อการขนส่ง ร้อยละ 54.9 ในขณะที่ประชาชนทั้งหมดความคาดหวังเรื่องการตลาดสินค้าเกษตร รองลงมาเป็นเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร ร้อยละ 76.3 เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำเกษตร ถนนเพื่อการขนส่ง ร้อยละ 51.3 เพราะเห็นว่าถนนที่จะเข้าไปยังพื้นที่ทำการเกษตรนั้นขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ

2. ด้านการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร

จากข้อมูลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรี อบต. ได้มีการทำโครงการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร อาทิ การเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการแปรรูปอาหาร รองลงมาเป็นการจัดหาปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ร้อยละ 47.1 และการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต ร้อยละ 41.2 ในขณะที่ความคาดหวังที่จะดำเนินงานด้านนี้ของสมาชิกสตรี อบต. คาดหวังในเรื่องการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตมากถึง

ร้อยละ 72.5 รองลงมาเป็นการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร ร้อยละ 70.6 และการจัดหาปัจจัยการผลิต ร้อยละ 33.3 ซึ่งแตกต่างจากความคาดหวังของประชาชนทั้งหมดที่คาดหวังในเรื่องของการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต ร้อยละ 86.8 และการจัดหาปัจจัยทางการผลิต ร้อยละ 57.9

3. ด้านการพัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสตรี อบต. ได้จัดทำโครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร้อยละ 74.5 รองลงมาเป็นกลุ่มกิจกรรมซึ่งมีเพียงส่วนน้อยคือ ร้อยละ 19.6 ในขณะที่ความคาดหวังที่จะดำเนินการของสมาชิกสตรี อบต. ในเรื่องการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากถึงร้อยละ 94.1 เพื่อสนับสนุนการหารายได้ผู้ครอบครัวของเกษตรกร โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสมทบกับการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร รองลงมาคือสนับสนุนกลุ่มกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงปลา กลุ่มเพาะเห็ด ร้อยละ 74.5 และสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร ร้อยละ 21.6 ส่วนประชาชนนั้นคาดหวังให้สมาชิกสตรี อบต. ให้การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากถึงร้อยละ 90.8 รองลงมาคือ ให้การสนับสนุนกลุ่มกิจกรรม ร้อยละ 78.9 และสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร ร้อยละ 64.5

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสตรี อบต. และของประชาชน

บทบาทการพัฒนาการเกษตร	บทบาทที่สมาชิกสตรี อบต. ปฏิบัติจริง	บทบาทที่สมาชิกสตรี อบต. คาดหวัง	บทบาทที่ประชาชนคาดหวังต่อสมาชิกสตรี อบต.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร			
- จัดหาแหล่งน้ำทางการเกษตร	12 (23.5)	30 (58.8)	58 (76.3)
- ถนนเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร	-	28 (54.9)	39 (51.3)
- ตลาดสินค้าเกษตร	-	51 (100)	76 (100)
- ยุ้งฉางเพื่อเก็บผลผลิต	-	5 (9.8)	27 (35.5)
การพัฒนาการผลิตทางการเกษตร			
- จัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร	39 (76.5)	30 (70.6)	76 (100)
- จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิต	21 (41.2)	37 (72.5)	66 (86.8)
- จัดหาปัจจัยการผลิต	24 (47.1)	17 (33.3)	44 (57.9)
การพัฒนาสถาบันกลุ่มทางการเกษตร			
- โครงการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร	38 (74.5)	48 (94.1)	69 (90.8)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกร	-	11 (21.6)	49 (64.5)
- โครงการสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตร	10 (19.6)	38 (74.5)	60 (78.9)

4. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของสมาชิกสตรี อบต.

สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดดังนี้

เกษตรกรในพื้นที่

1. ขาดพื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรหลายรายยังขาดพื้นที่ทำการเกษตร ต้องอาศัยเช่าพื้นที่ของคนอื่นทำ ซึ่งบางครั้งการจำหน่ายพืชผลที่ได้เมื่อหักค่าเช่าแล้วก็แทบจะไม่เหลืออะไรเลย
2. ขาดความรู้ด้านการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญๆ
3. ขาดแหล่งน้ำทำการเกษตร
4. ขาดเมล็ดพันธุ์ การขาดปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช การป้องกันและกำจัด โรคแมลง
5. ขาดงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันชาวบ้านใช้วิธีการของบสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิเพื่อนเชียงใหม่ โครงการชิพ
6. ชาวบ้านยังขาดข้อมูลข่าวสาร อยากให้หน่วยงานของรัฐให้ความช่วยเหลือมากกว่านี้ และยังขาดทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิก อบต. ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตรมาเผยแพร่ในชุมชนตนเอง
7. ชาวบ้านไม่รู้วิธีการที่จะขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นว่าจะต้องทำอย่างไร และทำอย่างไรให้ได้งบประมาณมาสนับสนุน ซึ่งสมาชิก อบต. ควรเข้าไปมีบทบาทในการระดมความคิดในการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อใช้ในการขอความร่วมมือด้านงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ และองค์กรเอกชน

8. ขาดตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร และตลาดไม่เพียงพอต่อการรองรับผลผลิต

สมาชิกสตรี อบต.

1. สมาชิก อบต. ยังไม่เข้าใจในบทบาทของตนเท่าที่ควรมักมีการโต้แย้งกันเวลาทำโครงการต่างๆ ทำให้หาข้อสรุปและแนวทางในการพัฒนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร
2. ขาดความรู้ทางด้านการตลาด จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกสตรี อบต. ต้องมีการติดตามข่าวสารข้อมูลทางการตลาดในสภาพปัจจุบัน ผ่านทางสื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. มักพูดในสิ่งที่ตนเองเข้าใจมากกว่าเหตุผล ประเด็นนี้สามารถแก้ไขได้โดยการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการพูดนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่พูด
4. สมาชิก สตรี ยังไม่เป็นที่ยอมรับของคนบางกลุ่ม และยังขาดสมรรถภาพการเป็นผู้นำ
5. อำนาจการบริหารในท้องถิ่นจะตกอยู่ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเขาถือว่าเขามาก่อน อบต. จะมาทำเกินกว่าเขาไม่ได้ ต้องอยู่ภายใต้การให้คำแนะนำหรือแนวทางที่เขาเคยปฏิบัติมาก่อน และยังคงติดอยู่กับการบริหารงานแบบเก่า กล่าวคือ นโยบายเดิม ไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ไม่กล้าทำงานตามนโยบายใหม่ๆ

6. เวลาทำโครงการต่างๆ มักจะเกิดการขัดแย้งกับผู้ใหญ่บ้านว่าทำอย่างนี้ อย่างนั้นไม่ได้ และมักจะถูกขัดแย้งจาก สมาชิกอบต. ชาย ทำให้ต้องใช้ข้อมูลมาสู้กัน

7. ขาดความมั่นใจ ขาดข้อมูลข่าวสารทำให้ไม่กล้าแสดงออก ไม่สามารถถ่ายทอดความคิด ความต้องการของตนเองอย่างเป็นระบบได้ สมาชิกสตรี อบต. จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ฝึกการพูดต่อที่ชุมชน เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง

8. ผู้ชายไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้หญิง มักมองว่าผู้หญิงต้องเป็นช้างเท้าหลังเสมอ ต้องใช้ข้อมูลประกอบความคิดเห็นในการนำเสนอ เพื่อให้ผู้ชายเกิดการยอมรับ

9. บางรายมักไม่ค่อยได้แสดงบทบาทในการเสนอโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาชุมชน เพราะต้องผ่านการคัดกรอง จากการประชุมในระดับหมู่บ้าน โดยมากทำหน้าที่เป็นได้แค่ผู้ช่วยในการจัดการประชุม สมาชิกสตรีอบต. จึงควรดึงความสามารถของตนเองออกมาใช้ให้เต็มที่ และต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำโครงการต่างๆ ร่วมกัน

10. การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสตรี ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร เนื่องจากมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โครงการอื่นๆ ก่อน เช่น โครงการพัฒนาระบบสาธารณสุขโลก

การทำงานของ อบต.

1. การทำงานยังมีความไม่คล่องตัว เพราะติดขัดเรื่องนโยบาย และระเบียบปฏิบัติ
2. ขาดการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ
3. ประชาชนมักไม่ค่อยให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นจริงเท่าที่ควร ทำให้ข้อมูลบิดเบือนจากความเป็นจริง ซึ่ง อบต. ควรที่จะต้องมีการทำความเข้าใจกับชาวบ้านว่าหากไม่สามารถได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงแล้วจะทำให้การกำหนดทิศทางในพัฒนาไม่ตรงประเด็นความต้องการ
4. ผู้นำชุมชนสวมหมวกหลายใบ (ทำหน้าที่หลายบทบาท) เลยทำให้ไม่กล้าตัดสินใจ
5. อบต. มักกำหนดนโยบายให้คนในท้องถิ่นทำตาม ดึงกรอบให้ประชาชนต้องทำตาม แทนที่จะมีโอกาสได้ทำตามนโยบายของคนในท้องถิ่น ซึ่ง อบต. ควรมีการจัดทำแผนชุมชน โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เพราะจะทราบปัญหาและความต้องการของตนเอง และตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน

6. โครงการอบรม/ส่งเสริมบางอย่างไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของชาวบ้าน อบรมไปแล้วก็ไม่สามารถนำมาประกอบอาชีพเสริมได้ อีกทั้งระยะเวลาในการฝึกอบรมก็น้อย ทำให้ทักษะไม่ค่อยมี จึงทำให้ไม่สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมได้ อบต. จึงควรมีการสอบถามหรือทำประชาพิจารณ์ เพื่อสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมว่ามีความต้องการด้านใดบ้าง ที่สามารถนำมาพัฒนาอาชีพได้

7. เกิดช่องว่างระหว่างคนหนุ่มสาว คนแก่ ทำให้การประสานงานขอความร่วมมือกันมักมีข้อขัดแย้ง ทางเลือกของการลดช่องว่างระหว่างวัยเช่นนี้ อบต. ควรมีการจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อให้ทุกคน ได้มารวมตัวกันร่วมกันคิดค้นปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

8. อบต. ยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่สมบูรณ์ในการประมาณการจัดทำโครงการต่างๆ ทำให้ไม่อาจที่จะคาดการณ์หรือพยากรณ์การบริหารเงินที่จัดเก็บมาได้ ซึ่งสามารถที่จะแก้ไขได้โดยการจัดทำฐานข้อมูลของตำบล เพื่อให้สามารถเรียกดูได้เมื่อต้องการและเกิดความรวดเร็ว โดยอาจจะเก็บในรูปแบบเอกสาร หรือบันทึกลงโปรแกรมสำเร็จรูปในเครื่องคอมพิวเตอร์ และสร้างระบบเครือข่ายภายในเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันได้

9. ยังพัฒนาหมู่บ้านได้ไม่ทั่วถึง การปฏิบัติงานของ อบต. บางครั้งล่าช้ามาก และปัญหาที่ตามมาก็แก้ไขไม่ค่อยทันการณ์ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายอันเป็นสาเหตุให้ไม่ได้รับการเลือกตั้งในวาระหน้า

10. งบประมาณส่วนใหญ่ยังเน้นไปที่เรื่อง โครงสร้างพื้นฐาน

11. อบต. ยังจัดสรรงบประมาณเป็นเบี้ยหวัด แดก สักสนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

12. ยังขาดอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย และจำเป็นในการทำงานในสำนักงาน

3.2 ข้อเสนอแนะของประชาชน (เกษตรกร) และสมาชิกสตรี อบต.

3.2.1 ข้อเสนอของเกษตรกรที่มีต่อสมาชิก อบต.ในการทำงานพัฒนาการเกษตร มี

ดังนี้

ด้านปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

1. ต้องการให้ อบต. จัดให้มีตลาดรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร และส่งเสริมทางด้านการตลาด เมื่อผลผลิตออกมาแล้วจะต้องสนับสนุนให้ขายได้ด้วย และให้มีการประสานงานกับหน่วยงานทางภาครัฐเพื่อช่วยส่งเสริมทางด้านการตลาด เมื่อผลผลิตออกมาแล้วจะต้องสนับสนุนให้ขายได้ ปรับปรุงระบบการผลิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีการประกันราคาผลผลิต
2. ต้องการให้มีการส่งเสริมการหาพื้นที่เพาะปลูก ปรับที่รกร้างให้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร
3. ต้องการให้ อบต. สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ และดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น เพราะเวลาหน้าแล้งเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำสวน ไร่นา

ด้านการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร

1. ต้องการให้ อบต. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถจะนำมาปรับใช้ในท้องถิ่นประสานงาน และค้นหาความรู้ทางเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเครื่องทุ่นแรงที่สามารถช่วยในเรื่องการผลิตได้
2. ต้องการให้ อบต. จัดตั้งกองทุนปุ๋ยหมักบ้าน และกองทุนเพื่อการกู้ยืม โดยการระดมเงินทุนจากชาวบ้านและ ปล่อยให้กู้โดยปลอดดอกเบี้ย หรือคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำ
3. ต้องการให้ อบต. มีการจัดทำโครงการฝึกอบรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ ทางด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตในท้องถิ่น เพื่อนำไปจำหน่าย ในรูปแบบที่หลากหลายกว่าเดิม และจัดตั้งโรงงานแปรรูปหรือ ถนอมอาหารเพื่อให้สามารถจำหน่ายได้
4. ต้องการให้ อบต. ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีตามแผนการ พัฒนาการผลิตทางการเกษตร ที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาประจำตำบล โดยให้เน้นเข้าถึงตัวเกษตรกรทั้งในรูปแบบของครัวเรือน และกลุ่ม กิจกรรม เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจในขั้นตอนและสามารถลงมือทำได้ อย่างถูกต้องและเป็นระบบ
5. ต้องการให้มีวิทยากรหรือตัวแทนของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องทางการ เกษตรมาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร
6. ต้องการให้ อบต. จัดหาเตาอบลำไย เนื่องจากชาวบ้านปลูกลำไย เยอะ เพื่อให้เกษตรกรขายได้ในราคาที่เป็นธรรม และอบต. จะได้มี รายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้เตาอบ
7. ต้องการให้ อบต. ฝึกอบรมการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณ สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยขอความร่วมมือกับสถาบันการ ศึกษาเพื่อแนะนำวิธีการในการเขียนโครงการ

ด้านการพัฒนาสถาบันและกลุ่มทางการเกษตร

1. ต้องการให้มีการสนับสนุน และผลักดันกลุ่มเกษตรกร
2. ต้องการให้แนะนำวิธีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการว่ามีขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน รวมถึงการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้สามารถรวมกลุ่มกันได้อย่างเป็นทางการ
3. ต้องการให้มีการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร

ด้านการทำงานของสมาชิกสตรี อบต.

1. ต้องการให้ อบต. มีการจัดฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในบทบาท ของ อบต. และมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน วางกฏเกณฑ์การทำงานให้มีความถูกต้องเหมาะสม
2. ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวกลางในการประสานงานกับแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร ในด้านเงินทุน การจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เป็นเงินเชื่อ
3. ดำเนินการประสานงานกับภาคเอกชน โรงงาน ผู้ส่งออก เข้ามารับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร และประสานงานตามกลไกการขายสินค้าของตลาดท้องถิ่น หรือแนะนำช่องทางให้เกษตรกรรู้จักการตลาดได้ด้วยตนเอง
4. ต้องการให้จัดเวทีชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับการทำงานของ อบต.
5. ต้องการให้คณะกรรมการบริหารวางแผนแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญ โดยมีการวางแผน กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และเสนอผลงานในเวลาที่กำหนด
6. ต้องการให้ อบต. วิเคราะห์ปัญหาในท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ โดยไม่ยึดติดกับเงื่อนไขใดๆ และเปรียบเทียบข้อดี - ข้อเสีย ของสิ่งที่จะทำ ให้ชาวบ้านได้รับรู้ร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
7. อยากได้งบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก
8. อยากให้มีตัวแทนของภาครัฐส่งเสริมโครงการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ทำขึ้นในท้องถิ่น ได้มีโอกาสขายตัวออกสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น

9. อบต. ควรมีการทำงานอย่างเป็นกลาง ไม่เอาความรู้สึกส่วนตัวทั้งในด้านบวกและลบที่มีต่อแหล่งข้อมูลที่มาใช้ในการทำงาน และไม่ควรถือว่า อบต. มีความสามารถเหนือผู้อื่น
10. ต้องการให้ อบต. มีการจัดสัมมนาผู้นำทั่วประเทศ และให้ผู้นำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ทุกคนรับทราบ ให้เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยประสานงานกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ

3.2.2 ข้อเสนอแนะของสมาชิกสตรี อบต.

สมาชิกสตรี อบต. ตำบลยู่หว่า คุณนิยะดา จารุสวัสดิ์ ซึ่งได้ให้ทรรศนะว่า

“การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะต้องดูแลคนในหมู่บ้านให้ดีกว่าให้ทุกคนอยู่ดีกินดี มีความเป็นอยู่ที่ดี ถ้าท้องไร่มันเต็ม ปากท้องอิม ก็จะช่วยลดปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย ชาวบ้านจะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หากคนในหมู่บ้านยังยากจนอยู่ จะมุ่งพัฒนาด้านอื่นได้อย่างไร”

“ผู้ชายมักจะมองแต่ในเรื่องถนนหนทาง คูคลอง ส่วนผู้หญิงจะมองในเรื่องของความเป็นอยู่”

“เดี๋ยวนี้ชาวบ้านเขาบอกว่า อบต. ก็คือ พวกเอาบ่แต่” คำพูดนี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าภาพที่ประชาชนเห็นการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นการทำงานแบบไม่จริงจัง ทำอะไรก็ไม่สำเร็จเป็นขึ้นเป็นอัน จากคำพูดนี้เป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องพิสูจน์ให้ประชาชน ชาวบ้านในท้องถิ่นได้เห็นการทำงานที่เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน อย่างแท้จริง เมื่อไหร่ที่สามารถพิสูจน์ได้ คาดว่าคำพูดนี้คงจะลบเลือนไป กลายเป็นภาพที่เกิดความชื่นชมในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

และในด้านงบประมาณสนับสนุน องค์การบริหารส่วนตำบลมักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาอาชีพเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ที่ได้รับมาก็จะเป็นจากมูลนิธิต่างๆ องค์การเอกชน

“ปัจจุบันนี้ที่ทำโครงการขึ้นมาโดยไม่ได้ใช้งบของอบต. เพราะว่าเคยเสนอไปแล้วเขาไม่เห็นด้วย เลยจัดทำโครงการ “รวมซื้อเพื่อการบริโภค” โดยมีเครือข่าย 26 กลุ่ม ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง หางดง สันป่าตอง และแม่วาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาชนบทแบบสมบูรณ์แบบของมูลนิธิพีเอสพี “

“โครงการนี้เป็นการระดมเงินออมจากสมาชิก สํารวจความต้องการของคนในหมู่บ้านว่าต้องการอะไร จากนั้นก็จะไปทำการซื้อที่แม็คโคร นำมาขายปลีก โดยให้เครดิตแก่สมาชิกซื้อสินค้าเงินเชื่อได้ 1 เดือน สินค้าก็มีเงินปันผล มีสวัสดิการ นอกจากนี้แล้วจะทำการการเขียน “โครงการกระดานสินค้า” แจกเวียนใน 26 กลุ่มสมาชิก โดยให้แต่ละหมู่บ้านเขียนลงในกระดานสินค้าว่าปัจจุบันมีสินค้าอะไรบ้าง เมื่อทุกหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกเขียนครบแล้วก็จะทำการพิมพ์แจกจ่ายให้แก่สมาชิกเพื่อให้รู้สินค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อทำให้เกิดการซื้อขายในเครือข่ายสมาชิกด้วยกันเอง และสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่เป็นธรรม ส่วนเงินทุนที่ลงทุนนั้น แต่ละกลุ่มเป็นผู้ดูแลด้วยตนเอง”

“ในการซื้อสินค้าจะทำการซื้อตามความต้องการ จะพยายามไม่ให้มีของค้างสต็อก และในการระดมเงินออม/การสั่งซื้อ สมาชิกจะต้องมาในวันที่นัดประชุมโดยพร้อมเพียงกัน ห้ามขาด เพราะจะได้เห็นการทำงานที่โปร่งใส และมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำด้วยกัน”

ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร มักจะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดำเนินการ เพราะงบประมาณของ อบต. มักจะเน้นเรื่องโครงสร้างที่ทำได้ง่าย และส่วนหนึ่งก็หักเป็นค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ประจำใน อบต. และสมาชิก อบต.

ในมุมมองของคุณธัญพร จันทวงศ์ สมาชิก อบต. เขตสันป่าตอง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2544 กล่าวว่า

“ถ้าคิดว่า อบต. เป็นราชการ เป็นทางตัน”

“ต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในหมู่บ้านเสียก่อน หากยังยึดติดกับระบบการทำงานแบบเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และความเชื่อ ก็จะส่งผลให้ไม่เกิดการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นได้”

“คนที่คิดจะทำนะมีเยอะ แต่คนที่ทำอย่างจริงจังมีน้อย”

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ เพราะในสังคมปัจจุบันนี้มีแต่คนที่คิดจะทำ แต่หากคนที่จะทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องน้อย คนที่คอยดูการทำงานมีเยอะ แต่คนที่ร่วมมือช่วยกันมีน้อย มักจะพบเห็นได้แทบทุกสังคมการทำงาน ตัววิจัยที่จะทำให้การทำงานเดินหน้าไปได้นั้นก็คงหนีไม่พ้นเรื่องงบประมาณ เพราะรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภายในท้องถิ่น มักจะไปพัฒนาในโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้เหลืองบประมาณสนับสนุนส่วนอื่นเพียงน้อยนิดเท่านั้น และส่วนหนึ่งยังต้องกันเงินเป็นค่าจ้างพนักงาน ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย